

วิถีชีวิตของชาวส่วยและประเด็นจริยธรรมในการเลี้ยงช้าง (WAY OF LIFE OF SUAI AND ETHICAL ISSUES IN ELEPHANTS CARE)

ธนาวรรณ บุญแสน 4137737 SHES/M

อ.ม. (จริยศาสตร์ศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สิวลี ศิริไล, อ.ม., กัญญารัตน์ ปั่นทอง, ศศ.ม., อลงกรณ์ มหรรณพ, สท.บ.

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิถีชีวิตและหลักจริยธรรมในการดำเนินชีวิตของชาวส่วย ตลอดจนความสัมพันธ์และการให้คุณค่าแก่ช้างจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมของชาวส่วย หมู่บ้านดากลาง จังหวัดสุรินทร์ และมุ่งศึกษาประเด็นจริยธรรม 2 ประการ คือ ข้อโต้แย้งเรื่องความจำเป็นในการเลี้ยงชีพกับเมตตาธรรมต่อช้างและข้อโต้แย้งเรื่อง สิทธิในการเป็นเจ้าของกับสิทธิในชีวิตช้างโดยใช้แนวความคิดทฤษฎีที่ถือชีวิตเป็นจุดศูนย์กลาง ทฤษฎีประโยชน์นิยม แนวความคิดเรื่องสวัสดิภาพของสัตว์และพุทธจริยศาสตร์เป็นกรอบของการศึกษา

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเป็นจริยศาสตร์เชิงพรรณนา ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยสัมภาษณ์หมอช้างในหมู่บ้านดากลาง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 5 คน

ผลการวิจัยพบว่าความเปลี่ยนแปลงจากทั้งภายนอกและภายใน คือ สภาพสังคมที่เปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรมทำให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตและกระบวนทัศน์ของชาวส่วยบางส่วน อย่างไรก็ตามแนวความคิดและวิถีชีวิตของชาวส่วยยังคงสอดคล้องกับหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษาคือ แนวความคิดของชาวส่วยและการมองประเด็นจริยธรรมในการเลี้ยงช้างแตกต่างจากแนวความคิดของทฤษฎีที่ถือชีวิตเป็นจุดศูนย์กลางและทฤษฎีประโยชน์นิยม โดยชาวส่วยมองช้างเป็นเสมือนสมาชิกในครอบครัวร่วมทุกข์ร่วมสุข การนำช้างเข้ามาในกรุงเทพมหานครก็คือ การพาช้างไปเที่ยว อย่างไรก็ตามถ้าทางรัฐบาลช่วยแก้ปัญหาเรื่องการเลี้ยงช้างได้ก็ยินดีจะดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นเดิม

ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า ถ้าทุกฝ่ายในสังคมไทยร่วมมือกันอย่างจริงจังในการแก้ปัญหาเรื่องการเลี้ยงช้าง รวมทั้งให้การศึกษอบรมวิธีการดูแลช้างที่เป็นประโยชน์แก่ชาวส่วยก็จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกันอันนำไปสู่การแก้ปัญหาเรื่องการนำช้างเร่ร่อนในเมือง

คำสำคัญ : วิถีชีวิต / ส่วย / ประเด็นจริยธรรม

WAY OF LIFE OF SUAI AND ETHICAL ISSUES IN ELEPHANTS CARE.

TANAWAN BOONSAN 4137737 SHES/M

M.A. (ETHICAL STUDIES)

THESIS ADVISORS : SIVALEE SIRILAI, M.A., GUNYARAT PANTHONG, M.A,
ALONGKORN MAHANNOP, D.V.M. (HONS.)

ABSTRACT

The purpose of this study was to examine the Suai 's way of life and ethical principles complied to by them. The study also emphasized the relationship between the Suai and their elephants, how they value elephants according to their belief and cultural background. The target group was the Suai living in the village of Daklang Grapo subdistrict in Surin Province. Two ethical issues : the necessity in maintaining life versus the kindness towards elephants, and the point of ownership right versus the right of elephants will be studied. Ethical theories from Biocentrism, Utilitarianism, Animal Welfare, and Buddhist ethics will be used as a grounding for study.

This research was qualitative research in the area of descriptive ethics. The data collection consisted of documentary research and in – depth – interviews. Five elephant specialists in the Daklang village were interviewed.

The results found that, the way of life of the Suai and the tending of elephants has changed from the past due to both internal and external factors. The changes in society and economy, and external factors, are significant factors affecting the way of life of the Suai. The Suai's paradigm shift, and internal factors and are also affecting their lives. However the research has revealed that the Suai's way of life and their beliefs are based on Buddhism. The significant concept is that the Suai's ideas and how they view ethical issues seem to be different from the ethical theories of Biocentrism and Utilitarianism. The Suai viewed their elephants as if they were members of the family : who share suffering, and struggle for survival together. To lead an elephant to roam, according to the Suai is like "taking the elephants on an outing."

The researcher believes that there should be cooperation between the government, the people, and the Suai in looking into the problem and working together to solve the problem. The Suai should be educated and made to understand about and know the right way to tend to their elephants. This may help to solve the problem of bringing elephants to roam the cities.

KEY WORD: WAY OF LIFE / SUAI / ETHICAL ISSUES

120 P. ISBN 974-04-3341-3